

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Izza kulis velike politike

pripoveduje v Poznanji baš izšla brošura zanimive reči, namreč: „Po zimi 1866 do 1867 je bil pruski grof Recke na Dunaj poslan, da bi v imenu Prusije Avstriji nasvetoval sledeče: Avstrija naj stopi s svojimi deželami, katere so pod nekdanji nemški bund spadale, v zvezo z nemško državo, naj vojsko, ki se rekrutira iz teh dežel, izroči pod komando pruskega kralja, ako bi do vojne z vnanjo oblastjo prišlo; naj uvede nemške postave itd., in naj bode kak avstrijski nadvojvoda vice-kralj tem deželam. Za povračilo se je Prusija ponujala na to delati, da se Črna gora, Bosna, Srbija in rumunski podonavski knježevini odkupijo od Turčije in glede svojih diplomatskih in vojskanih zadev pridejo pod vrhovno oblast Avstrije. Grof Beust temu planu nij bil protiven, vendar so avstrijski dvorski krogi še toliko na svojo zgodovino in čast držali, da so vse te ponudbe odbili. Tačas so začeli neki krogi izpregledavati in slutiti to, kar naš „omejeni podložniški razum“ uže zdavnaj vidi, namreč, da pruska politika avstrijski nij odkritosrčno prijazna, da meri na razkosanje Avstrije, in da se mora Avstrija na Slovane opirati, a ne jih „na steno pritiskati,“ kakor se je glasila Beustova parola tedanjega časa. In oni krogi, ki so pruske namene zdaj videli, začeli so siliti na poravnanje s Slovani, ter njim se je zahvaliti, da je Potocki in za njim Hohenwart bil na čelu vlade. Zdaj za hrbtom ministerstva Auerspergovega te agitacije Prusiji protivne stranke še vedno trajajo, in je pot cesarjev, in zdaj pot nadvojvode Albrechta v Rusijo v najoži zvezi z njimi.“

Tako poljska brošura. Ne da se tajiti, da so stvari v njej navedene tako v logični zvezi z dogodki, ki smo jih sami doživeli, z govori ki smo jih slišali, in da se tako ujemajo z nazor, katere ima po neki naravni in za to resnični slutaji vse Slovanstvo o nemški deželo-požrešnosti, da morajo ta odkritja ne le nas, nego utegnejo obširne kroge zanimati.

Dva momenta sta za nas iz tega važna. Prvič vidimo tu zopet, kar za nas seveda nij nič novega: da Nemštvo ali Prustvo goji poželenje po naših slovenskih deželah, ker so tudi „spadale“ pod bivši nemški bund. To po eni strani kaže, kako zaničljivi breznačajniki in podle brezsrčne kreature so rojeni Slovenci, kateri z raznimi frazami zapeljani in zapeljujoči, ali iz nage sebičnosti in za boljšo službico ali dobro besedo tujega predstojnika, tukaj mej slovenskim našim in svojim rodom nemško politiko tirajo in podpirajo! — Po drugi strani pak

je za vsacega izmed nas, ki spoznavamo za poštenjsko, etično dolžnost, na braniku hrabro stati za ohranjenje svoje narodnosti, tu očitno vidna nevarnost klicaj, da ne otrpemo v pozornosti in se ne damo od zvitih protivnikov, ali od kratkoglednih in duševno lenih domačinov udremotiti.

Da v najvišjih krogih nij tuje spoznanje nevarnosti, kam vodi nemško-nacionalna politika, kakoršno pretežira zdanji sistem, in da to spoznanje vodi k počasnemu a gotovemu preobračanju najprej vnanje politike nasproti slovanski Rusiji, in logično dosledno potem tudi v notranji politiki, pravega ali vsem narodom pravičnega avstrijstva — i to je osrčevalno za nas Slovane.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 5. avgusta.

Nadvojvoda *Albrecht* je prišel v Ljov vojaško garnisono pregledat.

Mej *hrvatsko* in ogerko vladu se je vnel prepir. Magjari očitajo Hrvatom, da so snovaje nove zakone prekoračili meje „nagodbne“. Tako poroča Hrvatom sovražna „Reforma.“

Glede *srbske* volitve patrijarha Ivačkoviča se čuje, da je vladni komisar Huber sam njega priporočil. Klerikalni Srbi hoté protestirati zoper veljavo volitve tega „Rumuna.“ (Ivačkovič je res rumunski metropolit, vendar rojen Srb.) Videti je vendar, da ga narodni liberalni Srbi sami nijso radi, nego moralno prisiljeni, volili.

Vnanje države.

Francoski „Temps“ trdi, da so razmere mej francosko in italijansko vladu najboljše. To bi bilo le želeči, ker ultramontanska stranka nič bolj ne želi nego sovraštva mej tema dvema državama.

Iz *Londona* se brzojavlja, da je naša cesarica 2. avgusta obiskala angleško kraljico v Osborne.

Iz *Berlina* se poroča, da je vratislavski škof poslal vladi izjavo, v kateri naznanja svojo nepokorščino vladi glede postav o cerkvenih rečeh. On pravi, da bode v tem pokoren samo papežu.

Konservativna *nemška* „Kreuztg.“ s pravico očita ultramontanskemu časnikarstvu cinično pisanje, s katerim svoje nasprotnike pobija. Jezik varuhov svetišča bi smel menj ključovalen in menj sumničenj poln biti. Naj se od rimske strani pomisli, da za pošten boj je treba poštenega orožja.“ — Bob v steno.

Dopisi.

Iz Koroškega 3. avg. [Izv. dop.] (Koroške srednje šole.) Šolsko leto se je z 31. julijem končalo in treba se nam zdi, da o naših srednjih šolah, na katerih povsodi ob enem tudi slovenske dijake nahajamo, nekoliko v „Slov. Narodu“ izpregovorimo. Na edini celej gimnaziji v

Celovci je bilo 235 dijakov, mej katerimi blizu 20 % slovenskih. Uživali so stipendije v znešku 3236 gold. in denarne podpore od strani dijaškega podpornega društva blizu 1000 goldinarjev. Mej profesorji, pod vodstvom novega vodje Schmueda, nahajamo, kolikor je nam znano, tri Slovence: gg. Karel Robida, Vinc. Borštner, in Julij pl. Kleinmayr. Zadnji je podučeval mimo drugih predmetov slovenščino na vsej gimnaziji. Iz pregleda predmetov se razvidi, da je bila slovenščina za Slovence obligatna in dopada se nam, da je v 5 in 6 razredu mimo drugih stvari se podučevalo o slovenskem narodnem pesništvu in o slovenski metriki sploh. V zadnjem oddelku za 7 in 8 razred je bil sledeči poduk: „Zgodovina staro- in novoslovenskega slovstva. Pri tej priliki so se po mogočnosti kritično ogledali spisi in dela posameznih pisateljev. Bolj obširni pregled in razlaganje liričnih in epičnih pesni dr. Fr. Preširna. Naj potrebnejše iz staroslovenskega glasoslovja in oblikoslovja. Vaje v predavanji lastnoročno izdelanih večjih razprav.“

Kakor so mi nekateri boljši dijaki pripovedovali, imajo ob enem precejšno spretnost v pisavi cirilski.

V programu celovške gimnazije je priobčena razprava doktor Friderik Stolz-a: „die zusammengesetzten Nomina in den Homerischen und Hesiodischen Gedichten,“ delo, katero je gotovo mnogo truda stalo, ali tako suhoparno in brezmesno, da ga ne bode pet oseb na celej Koroškej bralo. Citat za citatom, in tako ide naprej do 63 strani.

Iz programa pripravnišnice za ljudske učitelje in učiteljice se razvidi, da je število učencev in učenk krepko naraslo. Na moške pripravnišnice je bilo 71 nemških in 15 slovenskih pripravnikov in na ženske 65. Plodonosno more to krdelce s časoma delati in ljudsko šolstvo povzdigniti, če se mu poda prava odgoja. Žalibog se iz slovenskega jezika razvidi, da temu nij povsem tako. Slovenščina je bila neobligaten predmet, kar je gotovo oziraje se na 100.000 slovenskih prebivalcev Koroške in na mnogotere slovenske šole nezapodljivo! Pa tudi učenje samo na sebi je moralo kaj čudovito biti, ker učitelj slovenščine, ob enem učitelj na deški ljudski šoli — kakor se obče trdi — sam ne zna drugega kot le popačeno podnarečje koroških Slovencev; o znanji novoslovenske slovnice ali celo višjih tvarinah nij pri njem duha ne sluha, da celo branje mu ide težavno. Podučeval je ovi g. F. Germitsch (sic!), kakor program govori le oblikovje slovenskega jezika in rabil le „slov. sprach- und Übungsbuch.“ Da pri taki uredbi slovenske učbe

dijak, in če je prav prej Slovenca se čutil ter materinščino ljubil, veselje do slovenščine izgubiti mora, je očitno. Stipendije so uživali: 1 po 200 gold., 41 po 100 gold. in 34 po 50 gold.

Program ob enem zapopada precej obširno in prav podučljivo razpravo pf. Palla: „die Vaterlandskunde an unseren Lehrerbildungsanstalten mit Rücksicht auf die Volksschule.“

Sedemrazredna zgornja realka je štela 285 učencev in 17 učiteljev. Od učencev sta le dva stipendije uživala. Slovenščina je bila obligatna za Slovence ali le do petega razreda, kjer nastopi mesto nje za vse dijake italijanščina; torej le v spodnji realki jej je ponižen prostor odmerjen, višje pa se ne sme šopiriti. Tudi veroznanstvo se je samo na spodnji realki podučevalo.

Spodnja real-gimnazija v Beljaku, kjer mnogi dijaki slovenskega rodu nemajo nobenega poduka v slovenskem jeziku, se ima prihodnje leto s petim razredom počenši v zgornjo spremeniti.

Iz Senožeč 4. avgusta. [Izv. dop.] Nijmo se varali, ko smo v „Sl. Narodu“ dokazovali, da ne bode nova istrijska cesta, izdelana čez Sinadolski dol v praksi nikake veljave imela. To nam sedaj visoka c. kr. deželna vlada uže sama prizna, ker je na prošnjo višjega vojaškega poveljnika Fml. barona Wittenberga zaukazala, da imajo občina Senožeče in podobčina Gaberče skrbeti zato, da se pot mej primorsko mejo in Gaberčami v tak stan spravi, da bodo lahko vojaci k manevrom po njej marširali. Nam se to čudno zdi. Visoka vlada je za zgoraj imenovano cesto črez 18000 gld. izmetala, cesta je uže dodelana, a sedaj se pak ravno ob največjem kmetskem delu, nalaga našim občinarjem, da morajo ravno taisto črto, katero je vlada popred kljubu vsem našim prošnjam zavrgla, na roboti popravljati! Mi smo še popred dobro vedeli, da se bodo pešci kakor tudi vozniki nove ceste ogibali; a da bomo morali mi poleg te ceste še novo, in sicer na roboti popravljati, o tem bi se nam še sanjalo ne bilo. Zdi se nam to popolnem nepravilno. Kaj je bilo tega treba? Kaj smo mi o tem kaj zakrivil, če nij nova cesta prikladna za rabo? — Opravičeno bi bilo, da li se župan, ker je nova cesta uže dodelana, na višjem mestu pritožil proti tej nam nepravilno naloženi tlaki.

26. dne p. m. je bila tukaj volitev treh ndov v okrajno šolsko svetovalstvo. Navzočih je bilo 27 volilcev. Izvoljeni so gosp.: Iv. Meden z 21, Josip Pijan z 18, in France Mahorčič z 12 glasovi.

Iz Slatine pri Rogatcu. [Izv. dop.] Denes nam je bil letošnji šolski program Ptujске realne gimnazije na ogled vročen. Na glavi tega programa je brati „Vorbemerkung“, s katero se sestavitelj tega dela g. ravnatelj Fiechna izpričava, da mu za to letno poročilo članka o pedagogični struki zavoljo mnogih drugih opravil in pomanjkanja časa nij bilo mogoče dokončati, torej tudi ne uvrstiti, ker bi moral še popiljen biti. (Spisa nij imel časa dokončati, a za politične nemške agitacije ima čas.)

Za to predopazko sledi kronika, učiteljsko osebje, učni predmetje, važnejše naredbe, učna sredstva, nekatere opazke, imena podpi-

rateljev revnih dijakov, in alfabetičen sestavljen imenik dijakov, končno pa poje še g. ravnatelj za profesorom g. Končnikom, znanim nemškutarskim dobrikovcem mislerer in žaluje, da je ta silno važen zatajitelj slovenske svoje matere v Celje prestavljen.

Program je, se ve da, samo v nemškem jeziku pisan, brez vsacega znanstvenega članka, slovenska imena dijakov so večinom miserabel pisana, tako, da nij misliti, na kak način si upa gimnazija to pokvarjeno pisavo v tisk dati, in mej svet poslati. Celi program je sploh tako suhoparen, da še do sedaj od nobene gimnazije nijsem takega dela videl, kar bi bilo pa lahko z uvrstjenjem kakega znanstvenega spisa saj v nekoliko boljšan; bodoč vendar, da ima g. ravnatelj v „fortschrittsverein“ črez glavo opraviti, in da se noč in dan trudi nemško „kulturo“ Slovincem na vrat obesiti, sami sprevidimo, da mu mora časa primanjkovati, zatega delj torej tudinjegovo „Vorbemerkung“ kot opravičeno smatramo.

Od sv. Križa poleg Turna na Dolenjskem 2. avg. [Izv. dop.] Vsak kraj ima svoje dobrate, in zopet svoje nadloge. Tako je tudi tukaj pri nas. Tukaj živimo v tihem bolj od sveta odločenem kraju. Ljudstvo, če ravno v vinskem kraju, je vendar zadržani pohlevno. Izvzeti sti le dve klerikalni babi. Nihče bi ne mislil, da človek, prav za prav ena baba, more toliko nepokoja, toliko jeze, toliko sovraštva v občini napraviti, kakor ga te dve vedno napravljati. Vsakega človeka precej obsodijo in obdelajo; komaj se mrak naredi zvečer, zgineti doma iz hiše, postopati pod okna, da slišijo in vidijo, kaj se v hiši godi. Te dve nesnage klerikalni lete vsak dan v cerkev, bog ve kolikrat pa v farovž. Vedno stana poti, in kar koli ujameti, naravnost v farovž vlečeti. To je tista pobožnost, o kateri je naš sv. učenik Kristus farizejem tako ostro govoril. V drugem mušice precejate, sami pa kamele požirate. In kdo podpira tako pobožnost? Nobeden pri nas bolj kot tisti, ki se imenujejo namestniki Kristusove in so klerikalci.

Iz Gradca 1. avg. [Izviren dopis.] Šolski hramovi so se zaključili, mladine večina je uže prej na dom odšla in denes še slednji odhajajo v domovinske kraje in roditeljske kroge, da si živeči v miru in počitku skoz dva meseca okrepijo duh in delo, da jim bode v jeseni zopet mogoče pripravljati se za prihodnje delovanje. Naša slovenska mladež je tudi uže doma. Ne morem opustiti, da jej nekaj besedi do srca ne spregovorim. Faktum je, da je v največji čas narodno življenje po Slovenskem malo otrpelo, bar po štajerskem oddelku, na kolikor ga jaz poznam. Po mnogih krajih, kjer so čitalnice oživele, te denes komaj še dihaajo, ali so uže umrle. Od večjih strani, odkoder se je prej zdrav slovenski duh odzvanjal, denes se skoro več ni glasa ne čuje, znamenje, da bodi-si tukaj slovenski predvodje več za našo stvar ne marajo, ali so pa preveč otrpeli, bodi-si pa, kar bi nam na pogub bilo, da se je tukaj neprijateljski duh začel širiti. Dokazano pa je, da so nemški usiljenci zopet začeli kruliti po krajih, iz katerih so bili pred leti pregnani in da so si sem ter tje zopet večji upliv pridobili, kar nam ne kateri zadnjih volitev pričajo. Proti tej kugi mora se za pravo doba še kontumacija postaviti. Najboljša

kontumacija proti temu pa je, da se zadremano narodno življenje in gibanje zopet vzbujati začne. Ta naloga denes nij več tako težka, kakor je bila takrat, dokler še ljudstvo naše za pravo svetlo znalo nij. In kdo za to reč more več storiti, kakor naša živa in nadepolna mladina, ki je prihodnja bramba naše domovine in naših pravic? Mladenci! vaje se morajo rano početi in neumorno nastavljeni, da se dober glas v narodu zadobi. Vam je sedaj najlepša prilžnost dana, se poganjati za narodno stvar, da jo v ljudstvu utrdite in tla jej od tujega dražja očistite. Potujte tedaj vsak po krajih, kjer kateri največ upliva ima, priredujte narodne veselice in k veselicam narodnega značaja vabiti tudi naše kmetsko ljudstvo in videli boste, da delo brez vspeha ostalo ne bode.

Govoreč o naši mladini, za katero vedno tudi sam telom in dušo stojim in jo pred tujim napadom branim in zagovarjam, moram vendar nekaj o njenih slabostih omeniti. In tukaj mi mladina naj nezameri, ker le zato storim, da bi se te slabosti sprevidele in izgubile. Jaz mislim, da mi bode mladina ta prigovor tem raji oprostila, ker se te slabosti tičejo le enega oddelka slovenskih dijakov. In to so oni dijaki, ki so hoteli letos, kakor sem iz dobrega vira dozual, ustanoviti „kranjski klub.“ Očitno tukaj spominjam, da bi to idejo uže skoro bili oživili, da jim nebi ostali pametnejši kranjski sodeležani hrabro na pot stopili. Ti „kranjski“ dijaki (ne vsi) igrajo mej slovenskimi dijaki vlogo enako smešno vlogi, ki jo Starčevićjanci mej Hrvati igrajo. Od teh le slovenskih dijakov, ki so se tukaj za „kranjski klub“ poganjali, le želim, da se sami doma od narodnejših in pridniših Slovincem podučiti dajo, da nij treba in da se ne pristoji mladim Slovincem, da bi se ločili geografično: mej Kranjce, Štajerce, topografično: Dolenjce, Gorenjce in politično: mlade in stare ali liberalce in klerikalce, temveč naša mladina naj bo vsa svobodoumna, napredna ali le slovenska in slovanska.

Iz Zagreba 3. avg. [Izv. dopis.] Po več kot polletnem prenehanji bo v sredo naš sabor svoje delovanje zopet nadaljevati začel. Vlada je pripravila za-nj nič manj kot 12 zakonskih osnov. Njihovo potrjenje od strani krone kot kraljeve propozicije pričakuje se vsak dan. Mej zakonskimi osnovami je naj važnejša osnova o preustrojenji deželne uprave. Mej našim občinstvom je vladina zakonodavna delavnost obče pripoznanje našla in sploh dober vtis naredila. Čudno je pa, da se mej predstavkami, katere je naša vlada kroni na potrjenje predložila, pogreša proračun za leto 1875. Naša vlada baje še zmirom nij dobila od finance potrebnih podatkov, odnosečih se na pokritje proračunanih stroškov. — Nopovoljno nas je pa zadela vest, da je tudi naša vlada pritrdila v nasvet ogerske vlade, da se Stojkovič ne potvrdi za srbskega patrijarha. V srbskih cerkvenih in šolskih zadevah ima naša vlada samo votum informativum, kajti Srbi so svoje cerkvene in šolske zadeve podredili neposredno pod ogersko vlado, dasiravno bi jih bili mogli isto tako tudi naši vladi podrediti, kar bi za nje gotovo koristneje bilo. Nesrečna animoziteta Srbov proti Hrvatom je tudi v tej zadevi svojo strast na škodo

srbskega naroda izbruhala. Da, ravno zavoljo tega, ker naša vlada v srbskih crkvenih in šolskih zadevah nebene odločilne besede nema, zamera se jej, da je sploh katero vmes rekla, in s tem čutiljivost Srbov še bolj razdražila. Sicer se pa iz tega vidi, da se naša vlada neče z ogersko vlado za nobeno ceno spreti, tudi onda ne, če bi drugega prepričanja bila, ali če bi baš uvidela, da dela proti koristim našega naroda, kar bi jej pa danes ali jutri pogubno postati moglo.

Za tretjega profesorja na filozofičnej fakulteti našega vseučilišča bo imenovan Čeh Gajtler, in s tem se bo naš vseučiliščni senat popolnil. Kakor sem uže enkrat omenil, prosil je na poseben opomin od kompetentne strani tudi neki slovenski filolog za mesto profesorja na našem vseučilišču. Sedaj pa čujem, da naš šolski deželni svetovalec proti njemu dela, ker baje nij „domačin“, saj mu kaj drugega itak tudi prigovarjati ne bi mogel, ter pri vseučiliščnem senatu na mesto njega kortešuje za nekega „domačega“ nadučiljivca, kateri zavolj svoje fizične slabline niti dve uri prednašati ne bo mogel. Zadevni slovenski filolog bi bil pravi kras za naše vseučilišče, in če ga naš vseučiliščni senat sedaj na imenovanje predložil ne bo, se mu v prihodnje druga priložnost ne bo več ponudila. Naš šolski deželni svetovalec pa naj ne nosi „hrvatsko domačinstvo“ v znanost, katera je — kakor nobena druga stvar — skoz in skoz kozmopolitična. Naše vseučilišče je ravno v osebnih zadevah uže mnogo fiaskov naredilo, naj se vsaj v prihodnje spet greh ne kopiči.

„Narodno društvo“

v Ljubljani

ima svoj prvi občni zbor v soboto 15. avgusta t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih „Narodne tiskarne“.

Dnevni red:

1. Poročilo osnovalnega odbora.
2. Volitev predsednika, podpredsednika, tajnika, denarničarja in šest odbornikov.

Za osnovalni odbor:

Dr. Vošnjak.

Domače stvari.

— (Konfisciran) je bil včerajšnji „Slovenski Narod“ zavoljo dopisa iz **Mirne**. A ker je slavna c. kr. vlada še le včeraj ob 3/4 12 nevarnost onega dopisa spoznala, ter v tiskarno poslala ostale liste pobrat, tiskarnični stavek zapečatiti in rokopisa iskati, — sodimo, da je velika večina listov naročnikom v roke prišla, da bodo lahko študirali, kaj vlada vse konfiscira, resp. kakova je naša tiskovna svoboda. Rokopisa, to se ve da, niso našli, ker se pri nas požiga predno gre list v prešo.

— (Vipavski dekan g. Grabrijan) se je deželnemu poslanstvu odpovedal. — Torej bomo imeli tudi tu novo volitev.

— (Iz učiteljske pripravnice ljubljanske) se nam piše: Te dni so imeli učiteljski pripravniki zrelozne izpite. Vseh skupaj jih je bilo 10. 1 je dobil spričalo št. I, 4 so dobili št. II., 4 št. III in eden je propadel. Tako dobodemo 9 novih ljudskih učiteljev, kar je pač malo v primeri s pomanjkanjem ljudskih učiteljev na Kranjskem.

— (G. Mat. Žvanut) trgovec iz Trsta, je 21. julija iz opravičnega sveta banke „Slovenije“ izstopil.

— (Prelesnika), znanega ponarejevalca bankovcev, so hoteli pred nekolikimi dnevi videti, da se je klatil okolo Kranja, bahaje se, da ima okolo 1400 gold. samih desetakov, novih kakor bi bili iz državne fabrike. Gotovo, da je to neverjetno, ker pre pametni Prelesnik ne govori tako. Videli so ga — pravijo — na Klancu pri „Kranjcu ali Komolčku“ in tudi na Primskem.

— (Letina na Gorenjskem.) Od Kranja se nam piše: Kmetovalec spravlja veselo svoje žito, katero je letos posebno lepo in dobro. Pšenica, debela, rumena kot banaška, daje nasad po mernik in še ene bokale več. Rež se letos posebno izkazuje, nasad daje 1 1/2 mernik, nekaj je tudi slabših. Ajda, proso, krompir kažejo lepo. Fežol je imel nekaj časa preveč suho, torej ne prav lep, vendar le dobro. Otava majhena in redka.

— (Pretep in uboj.) Iz Vipave se nam piše: Pretečeno nedeljo so imeli fantje na Vrabčeh ples, kamor so tudi fantje iz Griž in Sjel prišli. Mej temi poslednjimi se je vnel prepir, na to pretep in konec je naredil uboj. Eden izmed selskih fantov namreč je ubit, ali prav za prav zaklan; izmed grižkih je pa več ranjenih, tako da je zdravnik enemu samemu, potem ko so jih v Vipavo v varnost pripeljali, na treh krajih rane šival. — Bog ve, če je tudi tega liberalizem kriv? Ne! na Vrabče se še nij pokazala „pošast“ v podobi liberalizma. Tam so ljudje taki, kakor so bili pred 100 leti. Vse te vasi ne poznajo šole, in tu vidimo žalostne nasledke.

— (Zanimiva porotna pravda v Celji) je bila 22. jul., kjer so porotniki in sodniki nedolžnega človeka obsodili na smrt. Luka Mikolič iz Strmca je bil obdolžen, da je umoril Jarneja Cesarja, ko je v gozdu drva sekal. Mnogo je govorilo proti obtoženemu in še ubiti je pred smrtjo rekel: „Luka me je“. Kljub temu da je zagovornik obtoženčev dr. Dominkuš iz Maribora naglašal, da dokazov umora primanjkuje, rekli so porotniki „da“, in sodniki so Luko Mikoliča na smrt obsodili. Ko obtoženec to čuje, omedli, in zopet zavevši se, pove, da nij on udaril Cesarja nego njegov brat, ki je tudi zraven bil, ter da je le on za brata hotel kazni odsedeti, ker nij mislil da pride do smrti. Dr. Dominkuš je to takoj sodniji naznanil. Tudi brat obtoženčev je priznal, da je on kriv, ne pa na smrt obsojeni Luka. — Mislimo si, da bi bil brat mej preiskavo umrl, potem bi bil Luka, da si je bil sicer malovreden, po nedolžnem ovešen na vešala!

— (Umrlo je v Ljubljani) meseca julija 82 osob, mej temi 40 moškega in 42 ženskega spola.

— (Iz Ptujja) se nam piše: „Predvčeranjem je napravila naša čitalnica zanimljivo veselico, katere se je udeležilo mnogo narodnjakov. Gospodična Globočnikova je pela znano pesen „Strunam“ tako dobro, da jej je donela gromovita pohvala. Potem je pela „Sarafan“. Tudi gospodična Planinškova nas je razveselila s sonetom „Bethovnova v št. 42. Mej petjem so se vršile deklamacije in za tem je sledila tombola. Vršilo se je vse v najlepšem redu. Posebno pohvaljeni zaslužijo biti vsi gg. pevci, mej

temi pa posebno g. prof. Glaser, ki je celo veselico tako izvrstno vodil. Pogrešali smo pa več domoljubov, — zakaj se niso udeležili veselice, nam nij znano.

— (Velik požar) je bil 3. avgusta na Moti pri Ljutomeru, ki je v dveh urah vpepelil osim gospodarjem hiše z drugimi poslopji vred. Škode je okolo 20.000 gl.; zavarovanih je bilo malo. Ogenj je z žveplenkami zapalilo noro dete, ki je samo doma puščeno, šibice v slamo zagnalo. Zgorelo je tudi mlado dekle in nekaj živine. — En kmet v vasi je letos zlasti nesrečen. Spomladi mu je odnesla velika voda mlin, o bin-kostih mu brat pogori, nekaj pozneje mu žena umrje, kmalu za tem mu toča vinograd pobije a naposled mu ogenj hram in gospodarska poslopja ugonobi.

— (Priateljcem.) Slovensk klerikalen list v Ljubljani pripoveduje o meni, da pojdem za dva meseca od svojega uredniškega dela na odpust. Onim prijateljem, ki na moje ime pošiljajo doneske za list, kateri uredovati je meni čast, naj povem, da je rečena vest klerikalna t. j. tendenciozno izmišljena, torej naj jih ne moti. Insulti, katere ob tej priliki od maziljenih urednikov onega pobožnega lista dobivam, ker od take strani prihajajo, ne zaslužijo nobenega odgovora. Jurčič.

Tuji.

3. avgusta:

Evropa: Carma, iz Zagreba. — Pokorni iz Linca.

Pri **Slonu:** Trojer, Schmidt, Hoffman iz Reke. Part iz Langenberga. — Novotni, Merk, Patzer, Waihovski, dr. Šust, Nostah, Wegmeyer s famijlo iz Trsta. — Novak iz Kočevja. — Drobnik iz Notranjskega. — Žičkar iz Hrastnika.

Pri **Malič:** Onderka iz Idrije. — Baronovka Oeskey iz Badena. — dr. Ostrogovich iz Trsta. — Miler iz Dolenjskega. — Globočnik iz Dunaja. — Natansky iz Prage. — Mates iz Celja. — Senčar iz Grada.

Pri **Zamoret:** Fik iz Siska. — Löschnig iz Velenja.

Pollak-ova
na novo odprta
27 krajc.

Univerzalna dvorana za blago
Dunaj,
Mariahilferstrasse 1.

Tam se pod najstrogejšo garancijo za najboljšo in pravo blago en gros et en detail oddaja:

Blago iz ovčje volne,

najfinejše in najmodernejše v vseh barvah, gladko, progasto ali škotko, in sicer: **luster, barège, grenadin, gaziers, rips, mozambique, jacóns, kosmanoski percaill, batist, brillante** enobarven ali muštran (prava barva garantirana), creton (turšk za spalne suknje), rumburško, holandsko ali nepripravljeno sileško platno, cicasti ali čipkasti zastori, atlas-gradl, posteljna priprava, platneno-damastaste brisalke in serviete, gradl za žimnice in sofe, chiffon 3/4 in 1/4 širok, nanking, židane zavratnice, nogovice, žakeljčki za noge, rokavice, platnene in batistaste rute in še veliko tisoč drugih predmetov. (158—12)

Vse le po 27 krajc.

vatel, kos ali par.

Pošiljatve po povzetnici urno in vestno. — Zapiski o muštrih in blagu gratis in franko.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	55	"
1860 drž. posojilo	107	25	"
Akcije narodne banke	972	—	"
Kreditne akcije	242	—	"
London	109	70	"
Napol.	8	81	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	103	30	"

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezní v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprevajljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navál krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scarno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovali.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvalečnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne

Revalesscière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesscière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalesscière“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštnem podvzetju.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ulllein stavitelj.

Tečnejši kot meso, pribrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plebatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberbaumgasse, v Zasbraku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meraniju J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specialnih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

27 krajc.

vatel, kos ali par se pod najstrogejšo garancijo za najboljšo in pravo blago en gros et en detail oddaja:

Blago iz ovčje volne,

najfinejše in najmodernejše v vseh barvah, gladko, progasto ali škotko, in sicer: **luster, barège, grenadin, gaziers, rips, mozambique, jacenats, kosmanoski percaill, batist, brillantne** enobarven ali muštran (prava barva garantirana), creton (turšk za spalne suknje), rumbursko, holandsko ali nepripravljeno sileško platno, cicasti ali čipkasti zastori, atlas-gradl, posteljna priprava, platneno-damastaste brisake in serviete, gradl za žimnice in sofe, chiffon $\frac{3}{4}$ in $\frac{1}{4}$ širok, nanking, židane zavratnice, nogovice, žakoljčki za noge, rokavice, platnene in batistaste rute in še veliko tisoč drugih predmetov edino in samo v kot solidni in rečno znani

prvi in največji

27 krajoarski

Dvorani za blago,

Dunaj, Kärntnerstrasse štey. 34,

(poslojpe meščanskega špitale).

Pošiljate po povzetnici urno in vestno. — Zapiski o muštrih in blagu gratis in franko.

Mej mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupiti, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, **dokaz najstrogejše solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 10 in 12 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto verižico, medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

15 in 20 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljše delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaleti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 18 ali 25 gl. prava angleška srebrna siderna ura, sa-vonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoirna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelnja v pravem, čistem talmi-zlatu; te ure imajo celo prod družini to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z verižico, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoirna ura, se brez ključa navija, z verižico in medaljonom vred.

Samo 40, 50 in 60 gl. zlata ura za gospe z diamanti.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoirna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoirna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gld. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1 $\frac{1}{2}$, gl. 3, 5 do 10 gl.

Zlatnine

od c. kr. urada za kovani denar na Dunaji kot prave uradno izprobane.

Prstani.

Prstani za dame gld. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15.
Pečatni prstani za gospode gld. 8, 10, 11, 12 do 20.
Zakonski prstani gld. 5, 6, 7, 8.

Zlate urne verižice.

Verižice, kratke s ključem gld. 15, 20, 25, 30, 35 do 80 v vseh izdelanjih, kakor se moreš zmisliiti.
Verižice, dolge z gladkim ali faconiranim premikačem z biseri ali na robce zbrušeni kamnom gld. 28, 30, 35, 40, 55, 60, 65, 70, 80 do 150.

Zlati medaljoni

za gospe in gospe.
Z zlahtnimi kamni gld. 14, 16, 18, 20, 22, 24, 30, 35, 40, 45, 50.

Zlate garniture.

Broše in uhani gld. 18, 20, 24, 30, 35, 40.
Z zlahtnimi kamni ali biseri gld. 36, 40, 45, 50 do 200.
Z diamanti ali briljanti gld. 60, 80, 90, 100 do 500.

Zlati uhani.

Lečice za otroke gld. 1.25, 1.50, 1.75, 2, 3, s kamni ali brez njih.
Uhani, dolgi ali okrogli s kapljami ali brez njih, gladka ali z zlahtnimi kamni ali v obliki pušice gld. 12, 15, 18, 20 do 80.
Boutons z diamanti ali briljanti gld. 50, 55, 90, 100 do 500.

Zlati gumbiči za srajce in manšete.

Z zlahtnimi kamni gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20.

Zlate broše.

Navadne v najnovejši izvršitvi gld. 12, 15, 20 do 25.
S fotografijami gld. 12, 15, 16 do 40.

Zlati križci

gld. 6, 7, 8, 9, 10, 12.
Z biseri ali zlahtnimi kamni gld. 8, 9, 10, 12 do 25.

Zlate naprsne igle.

V raznih oblikah, Jokey, Sport itd. od gld. 5 do 30.
Z zlahtnimi kamni od gld. 5 do 30.
Z briljanti gld. 15 do 150.

Zlate braccette.

Gladki obročki različne velikosti gld. 18, 20, 26, 30 do 60.
Z zlahtnimi kamni ali biseri 30, 36, 40, 50 do 80.
Z briljanti od gld. 80 do 500.

Pismena naročila

se na poštno povzetje ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visocini časa.

Vsi, ki si nove ure in zlatnine naročiti želé,

Vsi, ki stare ure ali staro zlatnino za novo zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhren- und Goldwaaren-Fabrikant,

Rothenthurmstrasse 9, nasproti Wollzeile,

Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(188—3)